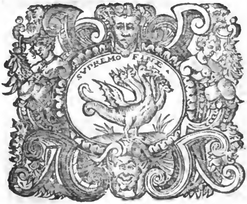
CONSIDERATIONES PONDERATAE, ET PONDERATIONES CONSIDERATAE,

Quę ponderantur, & conſiderantur, ex conſideratis, & ponderatis verbis poſitis in Pragmatica ædita per Sacram Regiam Maieſtatem Madrid die 12. Iulij 1630. & Neapoli obſeruata die 28. menſis Iulij 1631. Pro examine officialium eligendorum pro adminiſtratione Iuſtitię in præſenti Regno Neapolitano.

PER ELISÆVM DANZA A MONTE FVSCOLO V.I.D. & in Regia Audientia Principatus Vltra Cauſarum Patronum.

TRANI, Typis Laurentij Valerij, Superiorum permiſſu, MDCXXXII.

Digitized by Google

Digitized by Google

CONSIDERATIONES PONDERATAE, ET PONDERATIONES CONSIDERATAE,

Quę ponderantur, & conſiderantur, ex conſideratis, & ponderatis verbis poſitis in Pragmatica ædita per Sacram Regiam Maieſtatem Madrid die 12. Iulij 1630. & Neapoli obſeruata die 28. menſis Iulij 1631. Pro examine officialium eligendorum pro adminiſtratione Iuſtitiæ in præſente Regno Neapolitano.

ARGVMENTVM.

Pragmatica quid ſit, & vnde ſit dicta.

Conſideratio quid ſit.

Quæ differentia ſit inter conſiderationem, contemplationem, cogitationem, & meditationem.

Examen quid ſit.

De quo iure eſt introductum.

Quę cauſſa fuit Pragmaticæ.

In Officialium electione quæ deſiderentur

In Officialium approbatione, quę requirantur.

Aſſeſſor, ſiue Conſultor à quo eligatur, & quæ facere poſſit.

SVMMARIVM.

Actus quatruplex ſit, num. 79. 83. *&* 84.

Alexander Stefanellis laudatur, num. 93.

Approbatus an poſſit reprobari, num. 54. 55. *&* 80.

Approbatus ad vnum officium, an debeat pro alijs examinari à num 52. *ad* 57.

Approbatus extrà Regnum, an in Regno

Regno ad officia admittatur abſq; examine, à num. 58. ad 61.

Approbatus ad officia Baronalia, de quibus approbatus cenſetur, num. 68. 69. 70. & 71.

Approbatus an cenſeatur, ſi fuerit examen remiſſum, num. 72. & 73.

Approbatio, an requiratur in paruis locis, & in longinquis partibus, 74. & 75.

Approbatus, ſi fuerit impeditus poſſeſſionem capere, ſuperueniente nouo ordine, an debeat iterum approbari, à num. 78. ad num 86.

Approbatus, indè repertus inhabilis, an poſſit reprobari, & amoueri, & quibus cauſis, à num. 86. ad 94.

Baro an reuideri facere poſſit ſententiam ſui Iudicis per alium, n. 124.

Cauſsa examinis, quæ fuit, num. 23. Sanctiſſima iudicatur, num. 25.

Clericus pro ordinibus examinatus, pro beneficio obtinendo, an examinetur, num. 44.

Confeſſarius approbatus in vna Diœceſi, an poſſit in alia confeſſiones audire, num 59. 60. & 61.

Conſideratio quid ſit, & eius verbum quid ſignificet, & an differant conſideratio, cogitatio, contemplatio, & meditatio, num. 2.

Conſultor, ſiue Iudex ſi ſtatim accepto proceſſu, ſententiam profert, an valeat, num. 116. An poſſit ſe extendere vltra articulum ſibi trãſmiſſum ad votandum, n. 117. A quo eligatur, & quæ concurrere debent in eius electione, à nu. 118. ad 125.

Examen quid ſit, & eius verbum quid ſignificet, à num. 3. ad nu. 9.

Examen de quo iure eſt introductum, num. 10. & 11. Seruatur in Regno Franciæ, & alijs locis, num. 12. 13. & 14. In Regno Neapolitano quomodo ſeruetur, num. 20. 21. & 22.

Examinatus, an dicatur, ſi omnes examinatores non interuenirunt, num. 40.

Examinandi, an debeant prius examinari, inde eligi, vel è contra, à num. 45. ad 48.

Examinandus, an coram Dominis de Iuncta poſſit impediri, alia de cauſſa, quam examinis, num. 49. & 50.

Examen Epiſcoporum, & aliorum quomodo fiat, num. 16. & 17.

Graduati, & approbati, an debeant examinari, num. 44.

Humilitas omnia vincit, & vbi humilitas, ibi ſapientia, num. 35.

Io. Baptiſta Thoro Neapolitanus laudatur. num. 92. & 70.

Iudices delegati, ſi plures sũt, an vnus ſine alio agere poſſit n. 41 & 42.

Iudex debet habere Practicam, & Theoricam, & quæ ſit magis neceſſaria, num. 39.

Licentiatus an habeatur pro Doctore, num. 43.

Locumtenens, an citrà examen exercere poſſit, num. 76. & 77.

Officiales antiquitus per tres menſes ante publicabantur, & quare, num. 14. Poſt depoſitum officium per quot tempus abſtinebant, n. 14.

Officiales capaces, & recti ſunt cogendi, vt exerceant, num. 28. & 29.

Officiales

Officiales eligendi ad Iuſtitiam admi-niſtrandam, quæ requiſita habere debent, à num. 30. ad 36.

Officialium ex electione quid prouc-niat, num. 24. 25. & 26.

Officia, quibus concedantur, nu. 34.

Officialis originarius, vel Prouincia-lis, an eſſe poſſit; nu. 88. 89. & 90.

Officia, in quibus requiritur officialis Doctor, vel ne, quæ ſint, à nu. 95. ad 100. & num. 114. & 115.

Officiales Idiotæ quæ facere poſſunt abſq; Doctoris voto, num. 97. 98. & 100.

Parrochus approbatus ad unam Ec-cleſiam, an pro alia debeat iterum approbari, num. 53. 54. & 57.

Pragmatica unde ſit dicta, quid ſi-gnificet, & quid operetur, nu. 1.

Præſumptio hominis quotuplex ſit, num. 26. & 27.

Princeps concedendo dignitatem, ſe-cundum conſuetudinem concedit, non autem per vias inſolitas, & abuſiuas, num. 91.

Probationes pro verificatione deli-ctorum debent eſſe luce meridia-na clariores, num. 99.

Prudentiæ ſunt annexæ omnes virtu-tes, num. 32.

Reprobatus, an poſſit iterum appro-bari, à num. 63 ad 67.

Syndicatus, an iterum ſyndicari poſ-ſit, num. 50. & 51.

Veritatis effectus, num. 33.

Votum Conſultoris, an requiratur in cauſſis criminalibus, in cunctis, vel aliquibus, & quid in cauſſis ciuilibus, à num. 97. ad 113.

SI Franciſcus Viuius Aquilanus viueret; ſi Fräciſcus de Leonardis Neapolitanus humaná vitam ageret, prę gaudio gloriarentur, & præ gloria gauderent, prò lętitia exultarent, & prò exultatione lætarentur, ex cauſſa examinis officialium, & Iudicum introductæ in Regno Neapolitano, vigore Pragmaticæ per inuictiſſimum Regem Noſtrum Philippum emanatæ Madrid die 12. Iulij 1630. & Neapoli die 28. Iulij 1631. exequtæ, dùm illam vterq; Franciſcus acclamauerit, neceſſariamq; in Regno fore dictum reliquerit, ille in deciſ. 270. num 4. 5. & ſeq. neceſſariam, & ſanctam vocat, & nullam rem vtiliorem poſſe in hoc Regno Regem excogitare, & exequi; hic in eius practica officialium, tit. de elect. offic. cap. 2. num. 67. deſiderio deſiderabat, in Regno introduci; iàm fuit introducta, emanata, & publicata, & in dies obſeruatur.

Verùm, quia in illa ſunt poſita verba conſiderabilia, ponderatè conſideranda ſunt, vt eius dilucidatio habeatur; congruè .n. videtur per tramites conſiderationum hunc ſermonem facere. Et primò videndum eſt, quid importet illud verbum Pragmatica. Secundò quid ſit conſideratio. Terriò quid ſit examen. Quartò de

quo

quo iure eſt introductũ. Quintò quæ fuit cauſſa, qua Sacra Maieſtas mota fuit ad hanc Pragmaticam emanandam. Sextò, quę concurrere debeant in officialium electione. Septimò quæ requiſita adhibenda veniunt in officialium approbatione.

Conſideratio I.

Qvò ad primam, illud verbum Pragmatica, quid
1 ſignificet, vndè ſit dicta, & quid operetur, dixi latè ad Prag. 10. de offic. Iudic. in Proem. ibi te remicto, ne hic exemplare videar.

Conſideratio II.

Qvò ad ſecundam, conſideratio eſt omnis operatio
2 intellectus, vel proceſſus rationis ex principijs pertingentibus ad contemplationem veritatis, ex B. Thom. ſecunda ſecundæ, quæſt. 180. artic. 3. verſ. quamuis, qui differre aſſerit conſiderationem, cogitationem, contemplationem, & meditationem. Conſideratio enim eſt illa, quæ confuſa diſcriminat, ſparſa colligit, ſecreta rimatur, verum inueſtigat, veriſimile examinat, & fruata explorat, agenda pręordinat, acta recogitat, in aduerſis proſperat præſentia, in aduerſis quaſi nõ ſentit, ex B. Bernard. Sermone 37. ſuper Cantic. Sed conſideratio ad noſtrũ inſtitutum duplicem ſenſum habet Anagrãmaticè loquendo, conſideratio, & eſt primus, quaſi dicat ſit ratio. Secundus conſideratio, quaſi dicat, nè deſit ratio. Ergò rationabile eſt, vt cuncta verba Pragmaticæ conſideremus, & per conſiderationes illa dilucidanda ſint.

Conſideratio III.

Qvò ad tertiam hoc verbũ examen, ſignificat perpen
3 do veluti trutina quadam expendo, quaſi per penſionem quanti ponderis, quæquę ſit res exquirimus, atq; cognoſcimus, & idem eſt, ac exquirere, extimare, & cognoſcere, ideſt, quod per examinationem veritas exquiritur, Flamin. Cartar. de interrogand. reis lib. 1. cap. 1. num. 9. & ſeqq. A cuius verbi literis Anagrammaticè
4 ſenſum capiendo ſumitur eſt Amen, quòd verbum affirmatiuam importat, & omnibus commune eſt examinandis, & examinantibus, illis ſi iuſta interrogationem faciendam, difficultates proponẽdas, quæſtiones formandas formitèr reſpondeant, verbum Amen conuenit. Iſtis, qui auditis reſponſis formiter factis, & habili-

bilitate examinati cognita dicant Amen, ideſt admictantur, nàm docenti, & diſcenti, idem debet eſſe propoſitum, vt ille prodeſſe velit, hic proficere, vt docet Senec. in epiſt. 108. verſ. idem.

5

Vel, vt melius dicam ex literis in hoc verbo examen poſitis colligitur menſa, quaſi dicatur, ſicuti in menſa tot, tántiuè cibi delicati ſuaues, & ſaporoſi præparantur, vt comedentes repleantur, ità in hoc examine adſunt tot cibi Iuris Canonici, Ciuilis, Pragmaticarũ, Rituum, Capitulorum, & Conſtitutionum Regni, quibus interrogandus repletur in illis verbis: *Y noticia de las Premmaticas, Conſtituciones, Ritos, Capitolos d'eſſe Reyno.* Et quemadmodum in menſa non feſtinanter cibi ſumuntur, & non ad ſaturitatem, ſed paſſim, & quantum calor comedentis admictit, & eius vires ſufficiũt, propter quod Fernand. Nauarret. Hyſpanus in eius pulcro tractatu intitulato Cõſeruaciõ de Monarquias, y diſcurſos politicos diſcurſ. 36. tit. de los gaſtos en las comidas. Magnificũ apparatum conuiuiorum, & ſumtuoſam largitionem, quæ egeſtarem parit, damnat, & modum tribuit, quomodò moderarè in cibis ſumendis omnes ſe præferre debent, & Lipſ. lib. 3. antiquar. lection. cap. 1. fol. mihi 491. col. 2. Ità hoc examen, in quo digeſtio habilitatis, & ſufficientia examinandi habetur, debet eſſe, non leue, nõ graue, ſed proportionatum, & paſſim, cum per partes peruenitur ad totum examinandi, non aſperè interrogandi ſunt, vt docet Cartar. de interrog. reis lib. 2. cap. 3. nu. 7. Et Senec. in epiſtol. 108. in qua modum legendi, & audiendi docet, & legentem, & audientem Doctorem, & irritatorem vocat, hæc verba profert. Nec paſſim carpenda ſunt, nec auidè in vadenda vniuerſa per partes peruenitur ad totũ, aptari onus viribus debet, nec plus occupari, nõ quantumuis hauriendum eſt, quo plus recipit animus, hoc ſe magis laxat. Hæc ille, nam ſicuti ex copia ciborum ſubtilitas animi impeditur, vt idem Senec. teſtatur in epiſt. 15. & ex Iob. cap. 1. legitur, quod diuidebat vnicuiq; prout poterat, ita ex abundantia, & ſuperfluitate interrogationum animus interrogandi debilitatur, & propterea dicitur examino, quaſi, quòd ex animo prodeat, aliàs non dicitur examinare, ſed potius exanimare, facultas enim noſtra conſiſtit in puncto, ideſt memoria, quæ labilis eſt, vulgatis iuribus.

Con-

Conſideratio IV.

QVò ad quartum, nempè de quo iure ſit introdu-
10 ctum, & quod à iure diuino proueniat, ex multis exemplis in Sacra pagina ſcribit Flamin. Cartar. in Citat. tract. de interrog. reis lib. 1. cap. 1. num. 13. ſed ad noſtrum inſtitutum nõ eſt conſiderandum illud examen, quod refert Boccalin. in eius dictis, tom. 1. raguagl. 14. fieri ſingulis menſibus certa die conſtituta, in qua virtuoſi, & literati concurrunt, admicti in collegio petentes, & maioritatem deſiderantes, ſed tantum hoc examen, quibus in locis ſeruetur, & eſt ſciendum, quòd in Regno Franciæ ſeruatur, vt teſtatur Coſma Guy-
11 mier. in Prag. Franciæ, tit. de collationib. fol. mihi 117. n. 5.

In Regno Hyſpaniarum duas adeſſe leges, vnam per Im
12 peratorem Carolum V. alteram per Sereniſſimum Regem Philippum, quibus cauetur cunctos Officiales pro quolibet officio illius Regni eſſe examinandos, & admictendos, nõ obſtante, quod ſint approbati, affirmat Bouadill. tom. 1. politicor. lib. 1. cap. 6. num. 27. & ſeq. & iterum lib. 1. cap. 16. num. 25. & iterum eod. lib. cap. 12. num. 16. & ſeq.

Seruari in Vrbe teſtatur Viu. citat. deciſ. 270. num. 3.
13 & ſeq. & de Leonard. in practic. Official. tit. de elect. Official. cap. 2. num. 67.

Fuiſſe ſeruatum ab Enrico II. in anno 1547. teſtatur Petr.
14 Greg. Tholoſan. ſyntag. Iur. Vniuerſ. lib. 47. cap. 33. n. 9. qui de qualitate, & examine Officialium ſtatuebat, imò idẽ Petr. Greg. ſyntag. Iur. Vniuerſ. lib. 18. cap. 17. num. 1. par. 1. teſtatur, quòd officiales eligebantur per tres menſes ante officium acceptum, vt populus de eo certus, quid ſentiret, affirmaret, vt rectior adminiſtratio redderetur, quòd ſequitur Petr. Fernand. Nauarett. in lib. Conſeruaçion de Monarquias, diſcur. 28. ad fin. qui infert optimum pręſidium eſſe, ante tempus electionem officialis publicari, & ſic ſeruaſſe Imperatorem Alexandrum Seuerum, ſequitur Bouadill. to. 1. politicor. lib. 1. cap. 6. num. 8. & 9. & idem Petr. Gregor. citat. loc. lib. 36. cap. 29. nu. 24. par. 2. aſſerit officiales poſt de-
15 poſitum officium debere abſtinere per biennium, vel quinquennium ad tollendam ambitionem, vt inter vacationem, & repetitionem eius qualitas cognoſcatur, licet limitet n. 25. niſi neceſſitas vigeat, & qualitas officialis, eiuſque capacitas ſit adeò nota, quod examen nos ſeruari videmus, nè dum in omnibus ordinandis, vt per

Petr.

Petr. Gregor. Toloſan. partit. Iur. Canonic. lib. 4. cap. 3. n. 3.
16 Verum etiam in Epiſcopis, & in beneficijs, quòd quomodo fiat, recurrendum eſt ad Flamin. Pariſ. de benefic. reſignar. lib. 8. quæſt. 9. num. 96. 98. 102. & 105. & iterum lib. 9. quæſt. 9. num. 5. & non poteſt ommicti. Et ſi beneficium
17 eo non precedente fuerit collatum, collatio non valet, & ſemper beneficium vacare dicitur, etiam quod perſona ſit notoriè docta, & qualificata, Paul. Fuſc. in tract. de viſitat. lib. 6. cap. 5. num. 8. 9. & 10. Et adeò eſt verum, quod ſi quis beneficium obtinuerit, etiam quod ſit primo examinatus,
18 debet iterum ſe examini ſubijcere, idem Pariſ. de benefic. reſignat. lib. 7. cap. 5. num. 21. Examen enim deſideratur, nedum quoad ſcientiam, verùm etiam quoad mores, & alias qualificatas virtutes, quæ in electo concurrere debent, ex Fuſc. citat. loc. Talitèr, quòd ſi Clericus ordinem ſuſcipiens
19 fuerit examinatus, & approbatus, inde fuerit præſentatus ad beneficium, debet ad illud iterum approbari, Nauar. conſ. 2. de præbend. lib. 3.

Et in Regno noſtro Neapolitano adeſt capitulum Regni 273. in ordine aliorum capitulorum editum per Reginam Ioannam incipient. Vt ſtatus Reipublicæ reformetur, in
20 quo fuit ſtatutũ officiales promouendos examinãdos eſſe in illis verbis: Et antequam ipſis de officijs prouideatur, examinentur per Prothonotarium, ſeu eius Locumtenentem, & aliquos de Conſilio, ſequitur Frecc. lib. 1. de ſubfeud. tit. de offic. Locumtenen. & Prothonot. num. 8. aſſerens hoc capitulum non ſeruari, & Illuſtriſſimus Marchio Belmontis Regens Tap. in eius compend. Iur. Regn. in eod. capit. in verbo examinentur num. 8. te-
21 ſtatur hoc capitulum non ſeruari, ſed loco examinis Illuſtriſſimos Proreges à Dominis Regentibus relationem habere debere de meritis, & habilitate prouidendi, quod fuit ſimiliter ordinatum per Regem recol. memor. Philippum Secundum in anno 1559. in inſtructionibus datis Domino Duci Alcalanorum tunc huius Regni Viceregi, vt ex Inſtructionibus ſibi aſſignatis pro bono Regni regimine, adeſt capitulum 179. tenoris ſequentis: *Y porque eſta claro, que los Regentes de la Cancellaria, como es raçon, han da tener notiçia delas perſonas ſufficientes para los officios, que no lo Viſorreyes, por ſer ellos mas viejos en el Reyno, y te-*
22 *ner mas practica con las tales perſonas, deſſeamos ſummamente,*

que en las prouiſiones de los offi- cios ſe accierte, y no ſe haga error, por conſiſtir la principal parte del gouierno en tener rectos, y habiles Officiales, y no corruptibles, os encargo, y mando, que antes de proueer los officios, que tocan à vueſtra prouiſion pidais el pareçer à los dichos Regentes, pues es de creer, que hagan en eſto lo que deuen. Fuit adeò ſanctum propoſitum prædicti iuſtiſſimi Regis, quod circa electionem Officialium particulare onus eſſe præferebat, & eidem Proregi per aliud cap. 39. infraſcripta iuſſit: *Los otros Officiales annales, y biennales, como ſon Regentes, y Iuezes de la Vicaria, Auditorados de las Prouinçias, y Capitanios de Ciudades, porque en ellos conſiſte muy gran parte de la buena, ò mala gobernaçion del Reyno, y nos eſtando abſiente, no podemos tambien conoçer la calidad, y ſufficiençia de tantas perſonas para proueer de los dichos cargos, y offiçios, es nueſtra volontad, que vos la proueais, y para ello os damo facultad mas, porque ſemos enformados, que los dichos officios no ſe probean de algunos Miniſtros, como deuian antes en proueerlos ſe tenia mas reſpeto à las perſonas, que à los offiçios, de manera, que vnos ſe daban por reſpectos de ſeruiçios, y otros de perſonas, que ruegan, y importunan por ellos, y al fin alguna parte d'ellos ſe vendian, y compraban, coſa muy enorme, y fea, y preiudicial al bien publico, y por conſeguiente agena de nueſtra voluntad, os encargamos, que en eſto eſteis muy ſobre el auiſo, paraque no anden ſemejantes tractos, ni los offiçios ſe prouean, ſino à perſonas, que vos conoçieredes, ò tuuieredes baſtante informaçion, que ſon habiles, y ſufficientes para ellos, y ſi à caſo hallaredes, que alguno huuiere dado, ò offreçido dinero por ſemejante offiçio, al quale lo diere, ò offreçiere, declarareis inhabil para tener offiçio publico, en todo el Reyno, y el que lo acepçare, ò reçibiere, hareis, que ſea caſtigado con todo rigor, y que aſſi miſmo ſea declarado por inhabil para tener offiçio publico en todo el Reyno, y de executar eſto tencis ſiempre muy grande cuidado, y no remictireis, ni commutareis las dichas penas ſin conſulta nueſtra.* Verùm, quia affirmantes, & officia petentes tuebantur citatum capitulum Regni, non eſſe in vſu, & intelligi debere in caſu de quo loquitur, nempè de Aſſeſſoribus, & Iudicibus aſſiſtentibus officialibus, de quibus idem Leonard. in pract. de officialib tit. de elect. official. nu. 68. ad introducendum examen, vt tollerētur omnes diſputationes, fuit emanata pragmatica, per quam fuerunt comprehenſi omnes

Officia-

Officiales in illis verbis: *En officio de Iuezes de dicha gran Corte de la Vicaria, Auditores de Prouinçias, Iuezes, y Aſſeſſores de Tierras Demaniales, y Baronales, y qualesquier otros eſerciçios, y occupaçiones de adminiſtraçion de Iuſtiçia.* ergò meritò hæc pragmatica fuit emanata, neceſſaria iudicari debet, & non eſt aliud quærendum.

Conſideratio V.

QVò ad ſecundum, nempè quæ fuit cauſſa, qua Sacra
23 Maieſtas fuit mota ad hanc Pragmaticam emanandam, & hoc examen introducendum, & expreſſa eſt in eadem Pragmatica in illis verbis: *Que ſon hombres moços ſin experiençia, y ſin hauer praticado en los Tribunales d'eſſa Ciudad, ni ſer approuados por el Conſejo Collateral.* Et Bouadill. tom. 1. politicor. lib. 1. cap. 6. num. 29. teſtatur magnum eſſe laborem cum Iudicibus iuuenilis ętatis, & nouis medicis rem habere, carent enim experientia. Sanctiſſima fuit prouiſio, cum ex ele-
24 ctione officialium, bonum, & malum oriatur; & Bartholom. Fum. in ſua ſumm. aur. in verb. officium fol. 203. ait omnis ratio virtutum, & ſtudiorum tollitur ex eo, quod inconſideratè conceduntur officia, plerìquè, aut adoloſcentes rerum imperiti, aut imprudentes Senatores fiunt meritò, vt eligan-
25 tur periti, habiles idonei, & requiſitis induti ſanctiſſima iudicatur hæc pragmatica: & cum quilibet inconſideratè officia prætendit, vt in illius verbis: *Los que pretendieren*, quod verbum prætendere, idem eſt præſumere. Vndè cõſiderandum eſt, quod præſumptio hominis duplex dignoſcitur, vna illicita, altera
26 licita. Prima iudicatur quandò quis ad ſui augmentum honeſtè petit, nempè repręſentando Principi, vel ſeruitia, vel quid aliud, ex quo finem conſequatur, & cum hac honeſtiori petitione, non contradicat dehoneſta adminiſtratio proptèr alias qualitates non concurrentes, illa reprobatur, iſta tolleratur, & permictitur. Hinc Sotus granum ſalis addit, vt petat ad Dei gloriam, & vt ad publicum communeq; cõmodum
27 elaborare poſſit; vnde D. Auguſt. de Ciuitat. Dei lib. 19. vocat decentem adminiſtrationem honeſtam, conuenientemq; petitionem, multa enim honeſtè accipiuntur, inhoneſtè tamen petuntur, & è contrà. & proindè ſanctiſſimam rem quidem, & ciuilem ſapientiam vocat illam, quæ non eſt dehoneſtanda Iureconſult.

28 conſult. in l. 1. ff. de var. & extraordinar. cognitionib. & habenti hæc requiſita, coertio poteſt imponi, vt exerceat: Nàm Ariſtotil. lib. 2. politic. cap. 7. nè dum officialis electionem capacis, & recti infert,
29 verùm etiam & coercitionem concedit: & de iſtis officialibus his virtutibus decoratis, moribus ornatis ſperatur cunctarũ rerum recta adminiſtratio, ſubiectorum ſalus, & cuſtodia, & omne aliud bonum, ex Iſaia cap. 33. quibus omnis honor exhibendus eſt, nempè aſſurgere, caput aperire equo, aut curru deſcendere, ferrum ponere, Lipſ. lib. 1. electorum, cap. 23. littera D, fol. mihi 617. & Senec. in epiſt. 65. ſic ait: Si Conſulem videro, aut Prætorem, omnia quibus honor haberi ſolet faciam, equo deſiliam, caput aperiam, ſemita cedam. Et inter alia, quæ Diuus Bernard. in epiſt. ad P. P. Eugenium aduertit, vt eligeret viros probatos, non probandos, & illos quorum fides non per Internuntios, fautores, aut interpretes, ſed ab ipſa proprijs oculis, & auribus probantur, decipiuntur enim Principes, quando quis habet dominos teſtes, & ciues laudantes, ex Caſſiodor. meritò igitur iuſtiſſimus Rex Pragmaticam promulgauit.

Conſideratio VI.

NEceſſariam puto, vt ad ſextam deueniam, nempè quæ deſiderentur in officialibus eligendis, & eſt ſciendum,
30 q requiritur, quod ſint Deum timentes, veritatis amatores, auaritiæ odioſi, fortes, & potentes, prudentes, & humiles, & ad horum omnium dilucidationem oportunè, & congruè quodlibet requiſitum declarãdum fore cenſeo.

Primò oportet, vt Deum timeant, ex Exod. cap. 18. leguntur hæc verba: Prouide viros potentes, & timentes Deum, in
31 quibus ſit veritas, & qui oderint auaritiam, & conſtitue ex eis Tribunos, & Centuriones; & Beatus Criſoſtomus ait ex Prouerb. cap. 29. Qui timet Deum ſubleuabitur, qui timet hominem cito corruet, & illud verbum potentes, interpetratur ſapientes, ex Eccleſiaſtic. cap. 5..

Debent eſſe prudentes: prudentiæ enim eſſe annexas cun-
32 ctas virtutes concludit Ariſtotil. 6. ethicor. Hinc Democrite interrogato, quærenti reſpondit in homine prudentiam cõſiderari.

Debent eſſe amatores veritatis, tùm quia auctoritas ſine
33 veritate nihil valet, ex B. Auguſt. tùm etiam in perquirendis delictis ipſam inueſtigare debent

debent in quacunque parte Iudicij.

Debent eſſe ab intereſſe extranei, ne eius in occecatione iuſtitiam peruertant, ex Exod. cap. 16. officia enim non conceduntur, vt ditiores ex aliena ſubſtantia fiant, ſed potiùs, vt
34 ad Dei ſeruitium, & publicum bonum vacent, & huiuſmodi electi, tum meritum quærunt, cum pecuniam non amant, ex Caſſiodor. lib. 9. epiſt. 12. & in cap. 1. de re iudicat. in 6 habentur hęc verba: Nihil vendicet odium, nil fauor vſurpet, timor exulet præmium, aut expectatio præmij, iuſtitiam non euertant.

Debent eſſe humiles, humilitas enim omnia vincit, & ſuperbia cũctorum peccatorum origo eſt, ex Eccleſiaſt. cap. 10.
35 Et quandò quis eſt ad officia eleuatus, humilitatem amplecti debet, & recordari, quod eſt vnus ex illis, qui ſecum aſſiſtunt. Ex Eccleſiaſt. cap. 32. dignoſcitur his verbis: Rectorem te poſuerunt, noli extolli, eſto in illis, quaſi vnus ex ipſis. Et ex Prouerb. cap. 11. Colligitur, vbi ſuperbia, ibi contumelia, vbi humilitas, ibi ſapientia. Et officiales hæc obſeruantes Iſaias altitudinem pollicentur, cum in cap. 33 hæc verba
36 protulit: Qui ambulat in iuſtitia, & loquitur veritatem, qui proicit auaritiam, & excuit manus ſuas ab omni munere, qui obturat aures ſuas, ne audiat ſanguinem, & claudit oculos, ne videat malum, iſte in excelſis habitat. Sed ad quid elaborare in deſcriptione officialium requiſitorum, ſi ad examinatorum inſtructionem, examinandorum normam ſubditorum ſcientiam, cunctorumq; cognitionem Illuſtriſſimus Regens Carolus de Tapia Belmontis Marchio, famæ Orbi notæ, virtutis á cęlo deſcenſæ more ſuo dilucidatum, & obſtentatiuum modum ſeipſos gerendi oſtendit in compend. Iur. Reg. tom. 1. tit. de offic. in Regn. conſtitut. à num. 1. ad 40. & Bouadill. tom. 1. politicor. lib. 1. cap. 3. num. 22. cum pluribus ſequentibus: & D. Regens Rouit. cuius hominem ab aliquid ſęculis non fuiſſe maiori ingenio, & vberiori iudicio perſuadeo in prag. 1. de Officialibus. Verùm quia huiuſmodi mores ſunt ad intrà, quorum ſolus Deus ſcrutator eſt, vt aptiores ad adminiſtrationem Iuſtitiæ cognoſcantur iuſta, rationabilis, & iuridica ſanctio orta eſt, ex citat. Pragmatica, ex qua examen fuit introductum.

Conſideratio VII.

AD ſeptimam deſcendo, vt promiſſa ſeruem, nempè quæ

quę concurrere debent in examine, & approbatione ; audio
37 ſeruari, ꝙ porrecto memoriali E. S. remictatur Illuſtriſſimis Dominis de Iuncta ad hoc deputatis, & vocato examinando, aſſignantur duo proceſſus, vnus Ciuilitatem continens, alius cauſſam Criminalem actinens. Indè die ſequenti in domo Illuſtriſſimi Decani Collateralis conueniunt, examinandus relationem de cauſſis, & eius meritis facit eius votum tribuit, & rationem aſſignat, & ab illis Dominis ſuper diuerſis
38 interrogatur, & iuxta ſufficientiam, habilitatem, & capacitatem approbatur, ex verbis in Pragmatica poſitis: *Declaren en la aprobaçion, que hiziesſen eſpecificadamente, ſegun la capacidad de los ſujetos paraque miniſterio, y eſecuçion los aprueban.* & ſunt examinandi, nè dum in Theorica, verùm etiàm, & in practica in illis verbis: *El eſamen ſe haga, nò ſolo por lo tocante à la Theorica, ſi nò à la Practica.* & ſic ſeruari in Regno Hyſpaniarum refert Bouadill. tom. 1.
39 politicor. lib. 1. cap. 6. nu. 28. qui dicit in Iudice neceſſariam eſſe practicam, & Theoricam, ex Theorica, quæ reſultat ex ſcientia, oritur prudentia in iudicando, ex Practica experientia.

Conſideratio VIII.

EXplanatis conſiderationibus promiſſis, aliud conſiderari, & quæri poteſt, ſi non omnes Domini de Iuncta interueniunt, & fuerit quis admiſſus, an dicatur iuxtè appro-
40 batus, poſſet prima fronte dici, quòd ſic, nam ſi maior pars concurrit ad approbationem, dicitur admiſſus, tamèn pro negatiua tenendum eſt, tùm ex regula in l. duo ſunt Titij ff. de teſtament. tutel. & l. non putauit, §. non quæuis ff. de bonor. poſſeſſ. contra tabulas, non dicatur examinatus qui non ritè fuit examinatus, cum paria ſint nullum eſſe, & non eſſe.

Vlterius ſi duo ſunt Iudices delegati, vnus ſine altero agere non poteſt, Gratian. diſcept.
41 Forenſ. cap. 474. nu. 31. Tantò fortius, quantò Sacra Maieſtas formam tribuit interuenire debere tres in illis verbis: *Deputeis vna Iuncta de tres Miniſtros, los que os pareçieren mas à propoſito, vno de mi Conſejo Collateral, otro de mi Conſejo de Santa Clara, y otro de mi Regia Camara de la Summaria, y les ordinareis ſe Iuncten vn dia de*
42 *cada ſemana en caſa del Regente de Collateral el dia, y hora, que les ſeñalaredes, paraque ante ellos ſean examinados, los que pretendieren occuparſe en officio.*

Adeò

Adeò, quod per illud verbum: *Ante ellos* eſt aſſignata certa forma, vt coràm eis fiat examen, & omnes interueniant in approbatione.

Conſideratio IX.

43 CONſiderabant multi hanc pragmaticam ſubſtineri non poſſe, actento, quod vnuſquiſq; fuerit inſignibus Doctoratus munitus, cum ad conſequendum Doctoratum in Regno, ne dum debet eſſe quis licentiatus, verum etiàm, & Doctoratus, in quo aliud examen requiritur, vt ex Franch. dec. 111. ſecus in Regno Hyſpaniarum, & in Gallia, in quibus locis profeſſi licentiantur publicè per totum collegium, rigoroſo, & ſollemni adhibito examine, quo mediante Doctores vocantur, & aſſequuntur cunctas dignitates, & priuilegia, & promouētur ad officia, vt affert Ricc. ad Franch. dec. 111. & experientia docet, & proindè dicūt multi Doctores, in Regno ex doctoratu aſſumpto graduatos eſſe, & approbatos, ex quo reſultat illa regula, quod graduati, & approbati á ſtudijs, cum in approbatione, & graduatione fuerint examinati, non debent iterum examinari cap. acceſſimus de etat. & qualitat. Felin. in cap. final. de præſumption. Rebuff. de reſcript. in form. pauper. num. 4. quem ſequitur Ricc. deciſ. 139. nu. 2.
44 par. 4. Paleott. dec. 83. Caputaquenſ. deciſ. 367. lib. 2. Gratian. diſcept. forenſ. cap. 590. num. 12. Quibus ego reſpondebam examen datum in doctoratu fuiſſe ex cauſa conſequendi Doctoratus gradum, ſed ſi quis vellet officium exercere, quamuis Doctor ſit, neceſſe eſt, vt huic nouo examini ſe ſubijciat, & ſic fuiſſe ſeruatum in Vrbe in perſonam Auditoris Rotæ, & Sacri Palatij teſtatur Viuius citat. deciſ. 270. num. 5. Nàm Clericus examinatus, prò ordinibus Clericalibus ſuſcipiendis, ſi inde beneficium vult cōſequi, oportet, vt ſe examini exponat, & ſit ad beneficium prædictum approbatus, vt docet Nau. cōſ. 2. de prebend. lib. 3. & tanto magis in hoc Regno in quo verba Regalium literarum prohibent officia exerceri abſque examine, in illis. *Ordenando, que in paſſar por el dicho examen, ninguno ſea admectido all'eſerçitio delos dichos officios, y ocupaçiones:* Adeò, quod officia appetentes ſe examinationi ſubijcere debent, & taceant contrarium tenentes.

Con-

Conſideratio X.

DVbitari poteſt, vt ad vlteriora materiã concernenti tranſeamus, quomodò officialibus ſuccurratur, ſi debent prius examinari, & approbari, & indè eligi, & promoueri,
45 vel prius promoueri, & eligi, & indè examinari, & approbari, videtur dicendum debere prius vocari ad officium à Domino Prorege, & eligi, & inde examinari, quia ex vocatione cenſetur electus, ea ratione, quia his vocatus electus eſt, licet multi ſint vocati, pau-
46 ci vero electi, ex Matth. c. 10. & ſicuti ex gratiarum continuatione proueniente ex peccatorum remiſſione apud Deũ ſequitur glorificatio vitę æternæ Petr. Gregor. Toloſan. ſyntag art. mirabil. tom. 2. lib. 4. cap. 41. num. 36. ità, & poſt vocationem à Domino Prorege factam, & gratiam ſibi cõceſſam de officio, ſequi debet
47 examinatio, & approbatio, quæ eſt glorificatio approbati: Verùm, quia citat cap. Regni Reginæ Ioannæ, incip. Vt ſtatus Reipublicæ, iubet prius examinari, & poſteà prouideri in illis verbis. Et antequam ipſis de officijs prouideatur, examinentur per Prothonotarium, ſeù eius Locumtenentẽ,
48 & aliquos de Conſilio; & in hac Pragmatica eſt ſic expreſſum in illis verbis. *Ordenando, que ſin paßar por el dicho examẽ, ninguno ſea admettido al exercicio delos dichos officios, y occupaçiones*. Et ſic decens eſt, vt prius examinentur; ſi prius eligerentur, & indè in examine non fuerint reperti habiles, & approbari, magnum dedecus orirctur magnaq; confuſio ſuccederet. Ergò ſunt prius examinandi, & indè promouendi.

Conſideratio XI.

SEd pone, quod tempore examinis, examinandus pœnes illos dominos de Iuncta fuerit impeditus ab aliquo prętextu, quod alia officia exer-
49 cuerit, vel delictum commiſerit, & non fuerit ſyndicatus, vel punitus, an poſſit impediri, & Domini de Iuncta poſſint ſe in hoc intromictere pro negatiua concludo ea ratione, quia illi Domini ſe conuenerunt ad examinandum, ex verbis Pragmaticæ: *Se junten vna dia de cada ſemana en caſa del Regente de Collateral el dia, y hora, que les ſeñalaredes, paraque ante ellos ſean examinados los que pretendieren occuparſe en oficio*. Taliter, quod tempus examinis eſt tempus digeſtionis, habilitatis examinandi, & ſuper examine tantum ſimul cõuenerunt. Ergo de alijs cognoſcere

50 ſcere non valent. Poſſet tamen examinandus ſyndicari, ſi non fuerit ſyndicatus, vel ſi ſyndicatus, de alijs de quibus rationem nõ reddiderit, vt per Mut.
51 deciſ. Sicil. 5. Reg. de Pont. deciſ. 26. & iterum in tract. de poteſt. Proreg. tit. de diuerſ. prouiſionib. cap. de poteſtat. ſubſtituend. in offic. num. 9. & in Regno adeſt Prag. de ſyndicat. Official. & Carrab. ſi allegare licet, ſingular. 135.

Conſideratio XII.

ET quis ſi fuerit admiſſus ad vnum officium, quo finito fuerit de alio ſimili prouiſus, an debeat pro illo ſecundo ſuſcipiendo iterum examinari;
52 multi aſſerunt, non debere vlterius examinari, nec reprobari poſſe ſemel approbatum, etiã ſi imperitus cognoſcatur, ex regul. l. 2. Cod. de profeſſ. & medic. lib. 10. Cum vera ſit illa regula, quod ſemel admiſſus, & approbatus, non poteſt reprobari, Gratian. diſcept. forenſ. cap. 590. num. 12. Ego verò diſtinguendum cenſeo. Aut officium ſecundo loco obtemptum, erit maius priore, quod exercuit, aut verò erit ſimile. Primo caſu pono exemplum, quod quis officium exercuerit Auditoratus Prouinciæ, inde ad iudicatum M.C. fuerit promotus, debet iterum examinari, quia eſt nouus titulus, maius officium, & ex tituli no-
53 ui acquiſitione, debet iterum examinari, Gratian. diſcept. forenſ. tom. 1. cap. 167. nu. 54. ſumitur exemplum, quod ſi quis fuerit admiſſus per Ordinarium loci ad vnam Parrochialem Eccleſiam, inde petat alteram, non obſtante, quod in prima fuerit examinatus, & approbatus, debet iterum ſe ſubijci examini in ſecunda, &
54 ſi inſufficiens reperiatur, poteſt reprobari, ex Oldrad. conſ. 18. num. 1. in princip. Ricc. deciſ. 374. num. 9. par. 4. qui dicit non poſſe ad ſecundum admitti, niſi diligentiori inueſtigatione adhibita cuiuſuis quali-
55 tatis ſit, ſequitur Ceſal. conſ. 128. num. 7. & quod ſemel approbatus, ſi reperiatur inhabilis, poſſit pro bono publico reprobari; imò coggi ad renunciandum, ob defectum ſcientiæ, cum imperitia ſit cunctorum malorum maior, concludit Gratian. diſcept. forenſ. tom. 1. cap. 186. nu. 51. & 52. Secus ſi ad officium inequale, & ſic minoris qualitatis pro-
56 moueretur, quia tunc cum ſit conceſsum maius, non poteſt denegari minus, & res iudicatur ab eminentiori qualitate, l. quęritur ff. de ſtat. homin. Panormit. in cap. ex litteris de cõſtit. Aut verò ſecũdo caſu officium ſecundũ, ꝙ petierit, erit

equale, nempè de officio Auditoratus Prouinciç ad aliud Regium, ideſt alicuius Regiæ Ciuitatis tranſitum fecerit, vel è contra, cùm non dicatur vnũ maius altero,ſed paria,& ſimilia, & regula ſe habet, ꝙ par in parem nõ habet imperium,
57 tunc non debet iterum examinari,& ſufficit primeua admiſſio,& approbatio,ſumitur exẽplum,ex Ricc.deciſ.140.num. 4. & iterum deciſ.374.in princip.par. 4. qui concludit approbatum ad Canonicatum, vel dignitatem in Colleggiata Eccleſia, non examinandum eſſe, ſi ad ſimilem dignitatem promouetur.

Conſideratio XIII.

Dixi ſupra,quod hoc examẽ ſeruatur in Regno Franciæ, in Alma Vrbe, & alijs locis,pone, quòd quis fuerit examinatus, & approbatus in Alma Vrbe, an poſſit in noſtro Regno officium petere abſq;
58 approbatione. Quæſtio hæc dependet ab illa,num quis poſſit exercere officium ſuum in alieno loco, Bartol. in l. Apud proconſulem ff. de manumiſſ. vindict. infert Notarium non poſſe Inſtrumenta conficere extra locum, in quo creatus eſt,ratio eſt, quia eius officium dicitur nudum miniſterium, & non eſt extendibile vltra locum,in quo conſtitutus eſt, ſic ſentit Abb. in cap. cum P. Tabellio de fid.Inſtrum.col.final. Alij exemplum adducunt in confeſſario, qui licet ſit appro-
59 batus in ſua Diœceſi, non valet tamen extra illam confeſſiones audire. Alij contrarium ſentiunt,quod producẽdo nempè litteras teſtimoniales de approbatione in Vrbe facta, poſſit abſq; approbatione in hoc Regno ad officium admicti,exemplum ſumunt in Clerico, qui quamuis virtute cap. cum nullus de temporib. ordinat. in 6. & Concil. Tridentin. ſeſſ. 23. cap. 8. non poteſt ordinari, niſi à ſuo Epiſcopo,
60 tamèn poteſt ab alio Epiſcopo ad ordines promoueri,cum litteris dimiſſorijs ſui Ordinarij, vt experientia docet, & per conſequens, cum litteras teſtimoniales eius examinis, & admiſſionis in Vrbe factæ produxerit, poſſit citra examen, hoc in Regno admicti. Ego autem duabus conſiderationibus fretus contrarium ſubſtineo. Prima ex Suarez diſputat. 28. ſept. 7. num. 1. tom. 4. qui infert, quod licet ſit quis in vna Diœceſi approbatus ad
61 Confeſſiones audiendas, ſi tamèn ad aliam Diœceſim ſe transfert, non poteſt ibi Confeſſiones audire abſque approbatione

.batione illius Epiſcopi,qui poteſt illum punire, ſine ſua licentia confeſſiones audiret. Ergò Romæ approbatus,non poteſt hoc in Regno ad officia admi-
62 cti,niſi examinatus fuerit. Secunda claræ ſunt Pragmaticæ illa verba: *Ordenando, que ſin paſſar por el dicho examen,ninguno ſea admectido all'eſerçiçio delos dichos offiçios,y occupaciones*. Ergò non admictitur,niſi examinetur,nudum enim miniſteriū ab Vrbe ſumptum, & productum. Nudiſſimum erit in Regno, niſi approbatione ab illis Dominis de Iuncta induatur.

Conſideratio XIV.

DIgnum conſideratione cēſeo illud, quod de facili euenire poteſt, nempè ſi fuerit quis examinatus, & non repertus habilis, & non approbatus, an cenſeatur reproba-
63 tus,& vtrum poſſit inde petere examinari,& approbari. Carminius Centrella Pauperum Aduocatus conſcientiatus vir, dicebat reprobatum non poſſe amplius approbari, vnde ſi ſemel quis non fuerit admiſſus, non poteſt vlteriùs admicti, & adducebat mihi Iaſon. in l. naturalis num. 2. de præſcripr. verb. ex quo colligitur, quod Doctor, ſi priuatur Doctoratu ratione delicti, non poteſt iterum doctorari, ſecus verò ſi ex cauſſa imperitiæ fuerit reprobatus,nàm tunc poteſt iterum ad Doctoratum admicti,ex Ann. allegat. 123. qui teſtatur fuiſſe admiſſum ad
64 nouum examen quendam reprobatum, ex quo ſimplicitèr fuit approbatus ex nonnullis, quæ ibi adducit, concludentibus reprobatum poſse iterum approbari propter ſcientiam ſuperuenientem. Ego verò dicebā hunc reprobatū iterū ad examē admicti debere, & approbari,ſi ſufficiens reperiatur, ne dum ex allegatis per Gratian. diſcept. forenſ. tom. 1. cap. 186. num. 33. qui in ter-
65 minis teſtatur Doctorem ob inſufficientiam reprobatum; iterum approbari poſſi imperitia ceſsante, & peritia ſuperueniente. Verùm etiam ex citat. cap. Regn. ędito per Reginam Ioannam incip. Vt ſtatus, per quod eſt prouiſum Doctores non habiles repertos non reprobari, ſed dimicti, vt ſtudeanr, litteris incumbant, & proficianr,
66 in illis verbis. Vbi verò reperti fuerint non ſufficientes, remictātur ad ſtudium,vt cū erunt periti prouidebitur eis de officijs. Ergò concludo,quòd poſſunt approbari imperitia deficiente, & ſcientia militante; ſcientia enim, cum triplex ſit, eminēs mediocris,& ſufficiens; coſt.in tract.de ſcient.& ignor.

inſpect. 62. num. 1. poteſt eſſe ex tractu ſucceſſiuo, quod vno tempore quis videatur imperitus, altero altitudini ingenij vacando, eminentiorem ſcientiam demonſtrauerit, & pro coronide huius materiæ, vſq; ad tertiam vicem, incluſa prima poteſt examinari, & nō vltra, ad euitandam infinitatē, argumento eorum, quæ ſcribit Gratian. diſcept. Forenſ. tom. 3.
67 cap. vltimo num. 29. pro vt dicitur in ſimili, quando Baro poteſtatem habet eligendi electos ab Vniuerſitate, & replicare, quod electi non placent, non poteſt vſque ad tertiam vicem ad euitandum infinitatem repetere, quod Vniuerſitas alios eligat, vt refert D. Regens Rouit. in prag. 2. de adminiſt. Vniuerſit. num. 48.

Conſideratio XV.

Dubium conſiderabile proponitur diſputatiuè loquendo pone caſum, q̃ fuerit quis
68 approbatus ad officia Baronalia, & de annali, & de eo habenti iuriſdictionem, & ſic in prima inſtantia cenſetur, an poſſit exercere officium Iudicatus ſecundarum, & tertiarū cauſarum. Prima videtur frōte, negatiuè reſpondendum, ea ratione, quia iſti Iudices ſunt diſtincti, & Iudex primarum cauſarum, punit Iudicem ſe-
69 cundarum. Nouar. quæſt. forenſ. quæſt. 93. num. 4 & 10. Ego verò contrarium ſentiendo, poſſem dicere, cum huiuſmodi ſecundarum, & tertiarū cauſſarum officia dicantur cōſequentia, coherentia, & connexa; primò, quod non requiritur aliud examen, & approbatus ad illud primum, cenſetur approbatus ad ſecundum, & tertium idem Oldrad. conſ. 18. num. 1. verſic. ad contraria. Iſti enim tres Iudices pro vno iudicātur, cum ab eodem Baro ne procedant, adeò quod
70 ſententię per ipſos latę, quamuis tres dicantur, pro vna iudicantur, Reg. de Pont. in tract. de poteſt. Proreg. cap. de expenſ. Vniuerſ. num. 18. & eruditiſſimus, & copioſiſſimus Thor. liberalis ingenij, facit ibi amplum diſcurſum, D. Reg. Tap. in conſtit. Regn. Magiſter Iuſtitiarius num. 5. & poſt eum Capoblanc. de Baron. auth. tom. 1. prag. 8. par. 1. num. 194. Tamen cum verba Pragmaticæ includant etiā officia Baronalia in illis: *Y Aſſeſſores de Tierras Demaniales, y Baronales, y qualeſquier otros*
71 *exercicios, y occupaciones.* Per q̃ ię quicumque officia Baronalia exercet illorum adminiſtrationē proſequi requiret, abſq; approbatione, & ego licet mul tis conſultationib. & Iudicaturis, tam primarum, quam ſecunda-

cũdarum, & tertiarum cauſſarum in nonnullis Ciuitatibus, Terris, & locis huius Prouinciç eſſem occupatus, nunquam volui proſequi poſt pragmaticæ publicationem, niſi licentiam per Collaterale obtinuiſſem, donec me examini ſubijciam. Vnde concludo, quod ſi quis eſt approbatus ad officia Baronalia includitur, & cenſetur admiſſus ad omnia alia ſupradicta.

Conſideratio XVI.

ET ſi tempore relationis domini videntes habilitatem examinandi, examen remiſerint, abſq; eo, quod illud perficiat, an dicatur examinatus, & admiſſus cum verba Pragma-
72 ticæ ſic ſe habent: *Paraque el examen ſe haga, no ſolo por lo tocante a la Theorica ſino à la Pratica, y notiçia de las Prematicas Conſtituciones, y capitolos d'eſe Reyno, y que hecho el dicho examen, declaren en la aprobacion, que hiziessen eſpecificadamente ſegun la capacidad de los ſujetos, paraque miniſterio, y eſſercicio los aprueuan*. Quo caſu opus non dicitur perfectum, ſi non eſt completum, vulgatis Iuribus,
73 Ceſal. conſ. 128. infert quæſtionem, & ex eo, quando quis videtur notoriè peritus, examen non requiritur, cum literatus habet totum populum in teſtimonium, & rei demõſtratę fruſtra fit demonſtratio, ſi examen relaxatur, cẽſetur admiſſus, & approbatus.

Conſideratio XVII.

QVid autèm erit dicendum in paruis Villis, vbi abſũt Aſseſſores, & Iudices, & etiam in longinquis partibus, qui per
74 tractant modicas cauſas, & ratione modicitatis, & nimiæ inſtantiæ, an ipſorum examen excuſabile ſit, Bouadill. tom. 1. politicor. lib. 1. cap. 6 num. 20 virtute Pragmaticæ in illo Hyſpaniarum Regno exiſtentis, quod Officiales debent examinari, mouet punctum, & reſoluit in locis paruis permicti exercitium abſq; examine; tamen cum Pragmatica noſtra indiſtinctè loquatur in illis
75 verbis: *Y qualeſquier otros eſerçiçios, y occupaçiones de adminiſtraçion de Iuſtiçia*. Ego contrà Bouadill. affirmo examinandos eſse; Verùm reſpectu illorum in partibus longinquis exiſtentium, in quibus caderet labor, diſpendioſa erogatio, & periculoſum iter; dicerem eſse per S.E. eiuſq; Collaterale Conſilium reparandum, & mandandum, vt in partibus examinentur, nè videatur nutritiua grauaminis, & ſubiectorum intereſse, quo caſu omnis lex ad hoc euitandum abrogari debet

debet, ex tex. in cap. autem erit lex 20. diſtinct. ſequitur Capoblanc. tom. 1. de auctorit. Baron. Prag. 3. num. 195. ad med.

Et ſimiliter adeſt in aliquo loco Capitaneus approbatus,
76 ex aliqua cauſſa à loco abeſt ſuperſtite Locumtenente, tamen in examine non admiſſo, vtrũ exercere poſſit, Bouadill. citat. lib. 1. politicor. cap. 6. num. 23. tom. 1. affirmat, non debere examinari, ſi per paucum tempus exercet, eadem ratione, quod ſicuti tolleratur
77 exercitium, & adminiſtratio Iuſtitiæ per Ciuem, & loci naturalem, itá permictitur adminiſttatio abſque examine, quod dictùm ego impugno ex ratione ſupradicta.

Conſideratio XVIII.

SEd ſi quis fuerit in examine approbatus, & ad officium à Domino Prorege promotus, & expeditus otdo per Scriptorium Cancellariæ directus,
78 pro Patentalium littetarum expeditione, vt moris eſt, tamen non fuerint relaxatæ, ſed ipſarum expeditione pendente, fuerit per Dominum Proregem circa examen aliud ordinatum, nempè noua forma examinis tradita, vel illa primeua alterata, & poſt hæc patentales litteræ fuerunt conſignatę, vtrum ſufficiat illa primeua approbatio, vel alia noua requiratur, poſſet hæc quæſtio
79 reſolui ex illa actus quomodo cõſideretur, ſi inchoatus, conſumatus, aut verò perfectus ſit, ex adductis per Mar. Giurb. deciſ. Sicil. 82. inchoatus enim dicitur, quandò per Dominum Proregem publicatur, & fit ordo per Scriptorium Cancellariæ pro patentalium expeditione, conſumatus iudicatur, quandò ſunt expeditę, & conſignatæ, perfectus cenſetur quandò eſt capta poſſeſſio, dubium oritur ex infraſcriptis verbis Pragmaticæ: *Los que pretendieren ocuparſe en officio*. Et in alijs: *Y ordenando, que ſin paſſar por el dicho examen, ninguno ſea admectido all'eſercio delos dichos officios, y occupaçiones*. Et ex hoc triplici actu, triplex tempus cõſideratur. Primùm, quando cõceditur officium per S. E. & publicatur, quod ab ea dependet. Secundùm, quandò expediuntur litteræ patentales per Cancellariam, quæ à Dominis Regentibus prouenit, & non eſt in poſſe Officialis electi vltrò progredi. Tertiùm, quandò poſt expedictionem, & conſignationem litterarum patentalium fuerit officij capta poſſeſſio, quę ab ipſomet officiali pro moto procedit, & in eius voluntate eſt. At

cum

cum inter iſta tempora interueniat nouus ordo Domini Proregis, qui nouam formam examinis tribuit, vel illam primeuam alterauit, & non ſit deuentum ad vltimum actum perfectum, nempè poſſeſſionis adeptæ per officiales locorum non poſſet admicti. Quidam aſſerunt ex verbis in dicta Pragmatica expreſſis: *Y ordenando, que ſin paſſar por el dicho examen ninguno ſea admetido all'eſercicio de dichos officios, y occupaciones.* Rationem aſſignant, quia electio non dicitur perfecta in ſuo eſſe ſine litterarum expeditione, ex Bellamer. deciſ. 110. col. 4. ſine quibus poſſeſſio denegatur, ex dictis per Ricc. de ciſ. 398. num. 7. par. 4. tanta eſt enim vis poſſeſſionis, & adminiſtrationis, quæ non tranſfertur ex ſola commiſſione, D. Reg. Rouit. in prag. 5. de Baronib. num. 10. & 11.

Alij concludũt regulã eſſe veram, quod examinatus, & approbatus, non debet iterum
80 examinari, nec reprobari poteſt, ex adductis per Ricc. citato loc.

Alij diſtinguunt, aut nouus ordo à Prorege datus ſpecificè loquitur poſſeſſione capta, vel non capta, & in ſua forma
81 debet actendi, aut verò vltrò progreditur, nominando perſonas electas, ideſt officiales electos, & ad officia non admiſſos, & tunc non debet poſſeſſio officij ei concedi, niſi noua forma per Proregem tradita adimpleta, & ſic de nouo examinari debet.

Ego verò contrarium ſentio, & ad id fundandum præmicto, quod quando Prorex
82 concedit alicui officium, & per ordinem per Scriptorium fieri litteras patentales iubet, fundãs ſe in approbatione iam facta, quæ neceſſario præcedere debet electioni, ex iſta conceſſione ille officialis conſequitur ſuum principale ius, nempè electionem in ſui perſonam à Prorege factam; argumento eorum, quæ habentur in cap. vltim. de conceſſ. præbend. hoc præmiſſo, nõ eſt dubitandum,
83 quod etiam ſi actus electionis non ſit conſumatus per litterarum conceſſionem, neque perfectus per poſſeſſionis conſecutionem, & noua fuerit forma tradita per Viceregem, nõ eſt ſubijciendus alteri examini, nec noua approbatio requiritur, ſed primeuæ ſtandum, cuncta enim requiſita ex electione, & promotione per Proregem factæ, nempè litterarum expeditionis, & conſignationis, ac poſſeſſionis capturæ, non ſunt ſeparata, non diuerſa, non diſtincta, nec mentem Principis mouentia, dum illum, vti approbatum elegit,
84 ſed ſunt ſucceſſiua, continuata,

annexa,

annexa, coherentia, & indiui-
ſibilia, quo caſu, cum à princi-
pio ille conſequutus fuit ius, &
officium, eiuſq; titulum, non
attenditur poſſeſſio, ex Boer.
deciſ. 24. numero 8. illa au-
tem, quæ interueniunt inter
duos actus, ſunt quę illos
actus diuidunt, & impediunt,
ideſt inter tempora duorum
actuum interueniat tẽpus me-
dium, quod tempus medium
conſideratur inter duo tempo-
ra, nempè ſolutionis, & con-
uentionis, gloſ. in l. emptor in
verſic. medij ff. de reiudicat. at
cum in caſu propoſito inter
illud primum tempus conceſ-
85 ſionis officij, & poſſeſſionis ip-
ſius intercedit nouus ordo, no-
uam formam tradens, non im-
pedit, nec contradicit, neque
medium tempus vocatur, ita
vt nouum examen requiratur,
ſed primum ſufficit.

Non obſtat deciſio Ricc.
374. par. 4. Quia in illo caſu
86 aderat noua prouiſio facta per
Summum Pontificem, poſt il-
lam obtemptam ab Epiſcopo,
& meritò illa noua Papæ pro-
uiſio nouum examen mere-
batur.

Conſideratio XIX.

CAſus ponderatione dignus
proponitur. Si quis ſe exa-
mini ſubmiſerit, approbatus
ad officium electus, & inde
eius poſſeſſionem adeptus ſit,
87 inde fuerit repertum, quod
erat inhabilis ad illud ſuſcipien
dũ, vel quod erat ſuſpenſus, vel
priuatus, vel quod erat Ciuis
illius loci, ſiue Prouinciæ, an
promotio ſubſtineatur, Re-
buff. in practic. tit. forma diſ-
penſationis, gloſ. 2. num. 9.
Loquens de collatione benefi-
88 cij ante ſeptemnium aſſerit col
lationem non valere, & Ricc.
celebris nominis in deciſ. 130.
par. 4. aſſerit, quod hic promo
tus irregularitatem incurrit, &
proinde delinquens hic officia-
lis iudicari debet, puniri, & ab
officio remoueri. Ego verò ſic
89 diſtinguendum cenſeo: aut of
ficialis tacuit eſſe Prouincia-
lem ſuſpenſum, vel priuatum;
aut verò concedenti expreſſit,
ſi expreſſit, & manifeſtauit,
abſq; dubio cõceſſio valet, quia
per expreſſionem factam Prin
cipi, cenſetur illa qualitas pur-
gata: Aut verò tacuit, & ſub-
diſtingue, aut ſiluit credens bo
na fide eligi poſſe, aut verò
inaduertentèr, ſi primo caſu il-
la credulitas mitigare debet
Principem, licet differentia ſit
inter ſcire, & credere, vt per
Coſt. in tract. de ſcient. &
ignorant. iur. & fact. inſpect.
62. Si ſecundo caſu inaduer-
tentèr, eſt ferè parcendum, &
pro vtroque caſu docet, Fuſc.
de viſitat. lib. 2. cap. 28. n. 37.
90 & 38. Et alia eſt ratio, quod
quando

b112

quando quis illegitimus promouetur ad ordines ſine diſpenſatione, non efficitur irregularis, ſed peccat, Rebuff. in practic. tit. de diſpenſation. ration. ętat. verſ. videamus n. 13. Si verò tacuit eſſe Prouincialẽ illius Prouinciæ, vel Ciuem illius loci, in quo fuit electus, & tunc, quia dicitur ignorantia ſupina, punitur, & priuatur, promotus enim cenſetur præ-
91 cedente examine, neque Princeps concedendo dignitatem, cenſetur voluiſſe concedere per vias inſolitas, & abuſiuas, ſed ſecundum cõſuetudinem, quæ ſeruatur, in terminis ſic concludit Gratian. diſcept. forenſ. tom. 1. cap. 186. nũ. 82. & pluribus ibi allegatis. Cautũ eſt enim in iure officiales in
92 propria patria, vel in Prouincia non eſſe admictendos, & Io. Bapt. Thor. Neapolitanus immortalis famę, qui omnia vidit, & interpretatus eſt in eius compend. deciſ. tom. 2. verſic. officialis in propria patria fol. 402. plures caſus nar-
93 rat. Sed recordor ego fuiſſe in hac Prouincia electum, & admiſſum abſq; ſcrupulo Auditorem Scipionem Magnacetbo Sereni, & inde Auditorem Alexandrum de Stefanellis dictæ Terrę Sereni eruditum virum, qui biennium non compleuit, ex quo vitam morte cõmutauit, & eius anima requieſcat in pace. Si verò poſt poſſeſſionem captam detecta fuerit eius inhabilitas, & inſuffi-
94 cientia ex cauſſa imperitię poreſt pro bono publico reprobari, imò coggi ad renunciandum, vt dixi ſupra, ex Gratian. diſcept. forenſ. tom. 1. cap. 186. num. 51. & 52.

Conſideratio XX.

Alia ſe offert conſideratio cæteris principalior in illis verbis poſitis in Pragmati-
95 ca Neapoli publicata pro exequutione alterius præinſertæ in illis verbis: *Comandamo, che tutte quelle perſone, che pretenderanno eſſercitare li ſudetti Officij, che ſia neceſſario eſſer Dottori, tanto per Giodici de Vicaria, & altri officij in queſta fedeliſſima Città, come nelle Prouincie, & altri luochi del preſente Regno tanto Regij, come de Baroni, ò d'altra qualſiuoglia Iuriſditione, nõ poſſano eſſere admeſſi all'eſſercitij di detti officij, ſe nõ ſarãno eſſaminati*
96 *dalla Giunta.* Quę ſunt officia, in quibus requiritur, vt officialis ſit Doctor, & in quibus ſe examini exponere debet de Iudicibus M. C. V. & Auditoribus Prouinciarũ, non eſt faciendus ſermo, cũ neceſſitate Doctores eſſe debẽt, ſed tantũ de officijs Baronalibus, & de illis Regijs, in quibus sũt diſtinctæ perſonæ, vna pro guberno, &

dicitur Gubernator, altera pro cauſſarum deciſione, & Aſſeſſor, ſiue Iudex, & in multis locis Conſultor vocatur. Vnde videndum eſt, primo qui ſint actus quos officiales idiotæ facere poſſunt abſq; conſilio Doctoris, hoc enim cognito, de-
97 uenitur ad ſcientiam eius, q vnicuiq; competit, iuxta regulam, cognito vno de contrarijs, cognoſcuntur & reliqua, & in hoc diſtingui poſſet, aut ſumus in cauſis criminalibus, aut verò in cauſſis ciuilibus.
98 Primo caſu, cum de vita hominis agitur, & maius periculum imminet, iuxta tex. in cap. de quibus 20. diſtinct. & cap. prudentiam de offic. delegat. requiritur in omnibus conſilium, ſiue votum Conſultoris, quod de iure permiſſum eſt, l. prima Cod. de relationibus. l. ab ea Cod. de probationib. In perquitendis enim, & puniendis delictis, deſiderantur probationes luce meridiana cla-
99 riores, l. ſciant cuncti, Cod. de probationib. cuius verba ſunt adeò ponderanda, quia Iureconſultus in alijs vtatur verbo ſtatuimus, iubemus, decernimus, conſtituimus, & alijs ſimilibus, in hoc tex. vtitur verbo ſciant cuncti, quaſi edictum generale emanare intendit ad omnium ſcientiã, & cognitionẽ, vt in punitione criminum probationes clariores adhibeãtur, quas cuius ponderis, qualitatiſuè ſint, eſſequè debeant,
100 Iudex idiota ponderare non valet, ergò concludo votum Doctoris requiri in cauſſis criminalibus.

Si verò ſecundo caſu ſumus in cauſſis ciuilibus, circumſcrip-
101 ta illa diſputatione, ſi officialis tenetur ſequi votum ſui Cõſultoris, & ſi ab vna parte tantum, vel ab vtraque fuerit petitum, de quo infra dicam, diſtinguendum eſſe multi aſſerunt, aut circa interlocutoria, ſiue ordinatoria, quæ ordinem
102 proceſſus reſpiciunt, aut verò diffinitiua re, quæ finem liti imponit tractatur, ſi primo caſu, & ſic quoad ordinatoria, concludunt non eſſe neceſſarium votum, ſiue Aſſeſſoris Conſilium, ex Bald. in l. vltima, col. antepenultim. ſub num. 12. verſ. ex dictis, Cod. ne liceat tert. prouoc. per tex. l. prima §. quod in ſententijs
103 ff. quando ſententia ſit, & c. Roman. in l. ſi quis mihi bona §. penultimo ff. de aquir. hæred. Marſil. conſ. 80. num. 7. Ego verò contrarium affirmo in omnibus decretis, votum Conſultoris adhibendum eſſe, ex Specul. in tit. de requiſit. conſil. ſub num. 12. verſ. nota, quod non ſolum, Cepoll. cautel. 77. verſic. tertia
104 cautela eſt, Rip. in rubric. de rei vendicat. num. 5. imò

Rip.

Rip. dicit opinionem Baldi eſſe periculoſam,& mouetur, ex tex. in cap. cauſſam matrimonij,& ibi Abb. tertio notab. de offic. delegat. in quo habetur,
105 quod ſi ſunt duo delegati, & vnus ſine altero ſententiam ferre non valet, intelligitur de ſentētia, tàm diffinitiua, quàm interlocutoria, decreta enim interlocutoria geminata ſunt irreuocabilia, Carocc. deciſ. caſ. 56. num. 34. Gratian. deciſ. March. 33. num. 12. & 13. & decretum interlocutorium
106 tranſit in rem iudicatam, prout & diffinitium,licet poſſit Iudex illud reuocare vſque ad ſententiam diffinitiuam, ergò concludo in cauſſis ciuilibus, omnia decreta interlocutoria eſſe cum voto Doctoris proferenda.

Sed quid in decretis ordinatorijs,nempè termini datione,publicatione, & concluſi-
107 ne, licet Io. Bapt. Aſin. in practic. Iudic. §. 14. cap. 3. differentiam faciat inter acta ordinatoria,& acta Iudiciaria, non deſunt aſſerentes conſiliū Doctoris non requiri,ea ratione,quia terminus probatorius in cauſſa neceſſarius eſt, & vtrique parti communis, publicatio inſuper eſt neceſſaria,
108 ex illa enim publicantur dicita,& teſtificata,ex adduct. per Paul. de Caſtr. in l. 1. in princip. num. 4. ff. de appellat. concluſio, cum poſt illam reſ ſatis clara eſt, ex Bartol. in l. ſi mater, §. eadem in fin. ff. de except. rei iudicat. votum non requiri, cum regula eſt, quod poſt concluſum in cauſſa,alleri non poteſt. Ego verò contrarium ſentio, & affirmo in
109 iſtis decretis votum Doctoris petendum eſſe, primo in termino probatorio, qui dicitur ingreſſus ad iudicium, & commiſſio ad cauſſam, quæ cum ſolum ad Principem ſpectet, Bald. in l. ne cauſſas,C. de appellationib. conſilium adhiberi debet,vt ſciatur,ſi impartiri debeat, vel non.

In publicatione, in qua te-
110 ſtificata publicantur, & in concluſione, quæ præambolū proximum ad ſententiam tribuit,requiritur Doctoris votū.

Et deniquè conſilium Do-
111 ctoris ſemper adhibendum eſt in omnibus,in quibus periculoſa controuerſia partium imminet argumento eorū,quę dicit Fel.in c. ex parte,nu. 5. & quoties articulus eſt iuris. Tho. in compend. deciſ. to. 2. verbo Iudex, fol. 312. col. 2. Ergò de primo ad vltimū cōcludo verba Pragmaticæ eſſe intelligenda, vt in omnibus adhibeatur votum Doctoris, ſi alias enim ſequeretur, ne dum maximum inconueniens orietur, & damnum notabile partibus litigantibus ſuccederet

ret, verum etiam, & contrauentio Regiæ Pragmaticæ, omnes enim officia peterent, adminiſtrationem aſſumerent, tam Regiorum, quã Baronalium, & pretextu, quod conſilium ſapientis, & votum Doctoris, non in omnibus requiratur, ſed tantum in diffinitiuis omnia facerent, omnia tractarẽt, & acta ipſi agitarent, cum euidenti nullitate, & Aſſeſſores, ſiue conſultores de vento ſeruirent, & Pragmatica fruſtra eſſet emanata verum ad contrarium aſſerentium cognitionẽ, neceſſariam putarem declarationẽ officiorum, in quibus ordo Doctoralis ſit neceſſarius, & ad euitandum confuſionem.

Sed in quibus caſibus præcisè decretum requiratur, vide
112 Simoncell. in tract. de contractib. minor. in præfat. à num. 63. ad fin.

Præterea ſi ſcire velis, quando iuriſperiti conſilium eſt petendum, vel repellendum, &
113 de nonnullis alijs, vide Io. Bapt. Aſin. in practic. Iudic. §. 25. à cap. 1. ad cap. 35.

Huic meæ opinioni multi aduerſantur, & dicunt verba pragmaticæ indigere interpetratione, & declarari, quæ ſint officia, in quibus neceſſa-
114 rium eſt officiales eſſe Doctores, multa enim poſſunt á Doctoribus fieri, quę per idiotas poſſent adimpleri, & proindè iuſta fuit pragmatica ędita, quæ eſt decima de offic. Iudic. in §. 64. qua cauetur Doctores, qui ſe occupant in ne-
115 gotijs, in quibus dignitas Doctoratus non eſt neceſſaria, vti idiotæ reputentur, & eis ſoluatur, quod decisũ fuiſſe in Sac. Conſ. refert D. Reg. Rouit. in prag. 6. de Commiſſ. num. 11.

Conſideratio XXI.

Poſtquam Conſultoris, ſiue Aſſeſſoris ſermonem ſum agreſſus, neceſſarium arbitror aliqua ponderare, & ſciendum,
116 quod ſi Conſultor, vel alius Iudex ſtatim accepto proceſſu ſententiam profert, vel conſiliũ præſtat, dicitur feſtinãter prolatum, præcipitata arguitur voluntas, nouerca Iuſtitię iudicatur, & dicitur nullum, Marc. Mantic. ſing. 119. Surd. decis. 334. lib. 2. n. 5. & ſi tranſmictitur proceſsus pro vno articulo decidendo, non poteſt vltra illum ſe extendere, nec
117 aliquid noui facere, neque teſtes, aut ſcripturas recipere, cũ iuriſdictionem nõ habeat, ſed tantũ ſuper articulo traſmiſso ad votandum prouidere, Marant. conſ. 35. n. 10. & 11. poteſt tamẽ diſputare ad veritatis indaginẽ, & facto opponere. Par. de Put. in tract. de ſyndicat. in verbo Aſseſsor cap. 1. incipiẽt. an poteſtas, num. 26.

Conſi-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

Conſideratio XXII.

Vlterius quæri poteſt Conſultor à quo eligatur, & dicas, quod in Terris Regijs eligitur à Domino prorege, quan-
118 doque autem ab ipſo officiali eligitur, facultate à Domino Prorege attributa, vt ipſe officialem eligat, in Terris verò Baronum ab ipſo Barone, &
119 quandoque ab eius officiali eligitur. Primo caſu, ſi eligitur à Domino Prorege in Terris Demanialibus, vel à Barone in eius Terra, & tunc ſubdiſtin-
120 gue, aut verba commiſſionis ſimpliciter ſunt prolata, vt procedat cum voto Doctoris, non adiecto, nec expreſſo nomine, & tunc poteſt ipſe officialis vnum Aſſeſſorem eligere, & cum eius voto, procedere, aut verò verba commiſſionis vltrò proferé-
121 diuntur, nempè, vt pro dat cum voto talis Doctoris, nominando talem Doctorem, eo caſu, cum voto electi decernere tenetur, alias acta ſunt nulla, Io. Franc. Capoblanc. qui
122 nonnullas Prouincias gubernauit, & inde Iudex in ciuilibus M. C. V. effectus, rectè ſe geſſit, in omni re modeſtiam habuit, tom. 1. de Baron. auctorit. prag. 3. num. 214. Si verò Conſultor non eſt in litteris patentalibus aſſignatus, neque dictum, vt procedat cũ voto, cum virtute Regiæ Pragmaticæ in Regno tenentur Officiales idiotæ cum voto Doctoris ſe gerere, poteſt ipſe Officialis cum interuentu am-
123 barum partium Conſultorem eligere, ex practic. Aſin. §. 25. cap. 10. num. 20. & ſeq. & hoc decretum poteſt reuideri per alterum Iudicem eligendum per Baronem, & hic eſt
124 caſus, in quo Baro ſententiam reuidere facit, idẽ Capoblanc. cit. loc. num. 210. & ſi vna pars in electione Conſultoris concurrit, alia diſſentit, electio debet fieri præuia liſta ſuſpectorum partibus auditis, ex theorica Bartol. in l. prima de relationibus, Muſcatell. in practic. de appellat. par. 1. gloſ. demandatur, num. 61. Troiſ.
125 ad prag. 1. de ſyndicat. Official. num. 9. & ſic practicatur, & ſeruatur.

Pro coronide omnium, quę dixi, quod officialis debet examinari; limita, niſi aliter fuerit à Domino Prorege diſpoſitum, & alteratum, quia id debet ſeruari.

Limitatur etiam, niſi examinandus eſſet perſona valde nota, vel qualificata, vel à maioribus authorizata, vel ſit notoriè habilis, & litteratus, ſupponendus examini non eſt, ſed citra illud ad officium admicti, Ceſal. conſ. 128. in princip. Ricc. deciſ. 139. num. 3.

par. 1.

par. 1. & deciſ. 140. num. 3. par. 4. dixi ſupra num. 73.

Et per hęc ſit impoſitus finis huic opuſcolo de examine Officia'ium eligendorum ad adminiſtrationem iuſtitię in præſenti Regno Neapolitano, ædito per me Eliſæum Danza à Montefuſcolo V. I. D. & in Regia Audientia Principatus Vltra cauſſarum patronum, ſic currenti calamo, nám cęptum fuit die 7. Martij 1632. in qua celebratur feſtiuitas glorioſiſſimi Thomæ de Aquino, cuius præcibus Deum pręcor, cum verbis eiuſdem B. Thomæ, vt linguam meam erudiat, in labijs meis gratiam ſuę benedictionis infundat, & cuncta ad ſui ſeruitium inſtruat, & completum die 12. eiuſdem menſis in qua feſtiuitas B. Gregorij Papę celebratur, & cum ſit compilatum inter feſtiuitates duorum Sanctorum, & Sanctę Eccleſię Doctorum, illi in omnibus me ſubijcio, & eius pręceptis me ſubmicto, & protector, quod ſi quid forte dixi, quod decretis, vel traditionibus Sanctæ Matri Eccleſię cõtradicat, ac ſi non eſſet dictum, & pro irrito volo haberi, & declaro. Et ſi quidquam correctione dignum videbitur, pręcor rectiora afferentem, vt tenuitati ingenioli mei aſcribat, & breuitati tẽporis attribuat.

Eliſæus Danza à Montefuſcolo.

Digitized by Google